

Kto ty jesteś?

POLAK MAŁY

Miesięcznik dla dzieci
nr 10, październik 2021

W październiku

Rankiem białe mgły się wiją ponad łąką,
 Patrzy smutnie spoza chmury blade słońko...
 Pastuszkowie, bydło pasąc, ognie palą,
 Siny dym się hen po łąkach ściele falą.
 A w stodole cały dzionek cepy biją,
 Pod strzechami się ptaszyny głodne kryją...
 Czernią pola wokółto zaorane...
 A kobiety międlą, czeszą włókna lniane...
 A wieczorem drży po lasach wichru łkanie
 I rozlega się żałosne wron krakanie...

M. Ch.

źródło: W naszej szkole. Dr Antoni J. Mikulski
 Czytanki polskie dla szkoły powszechnej;
 Lwów, Ossolineum, 1931

Witajcie, kochani! Już miesiąc minął od naszego ostatniego spotkania. A dokładniej – trzydzieści dni. Bo tyle trwa miesiąc wrzesień. Za oknem króluje już październik. Jego królowanie będzie trwało aż 31 dni.

Dużo się dzieje: i wokół nas, i w szkole, i w domu. Wstajemy do szkoły o tej samej godzinie (budzik nie kłamie!), a za oknem coraz ciemniej. Zegarek pokazuje, że o tej godzinie jeszcze we wrześniu bawiliśmy się poza domem i słońko spokojnie zbliżało się ku zachodowi. A teraz? Zegarek zezwala – „Baw się!”, a zapalone latarnie nawołują – „Wracaj do domu!”.

Przyroda rządzi się swoimi prawami: dni coraz krótsze, noce coraz dłuższe. Ptaki i zwierzęta podporządkowują się odwiecznym prawom natury. A my? Musimy coraz wcześniej wracać po zabawach na świeżym powietrzu do domu. Musimy nauczyć się spędzać ciekawie czas w domu. I proponuję, abyście, oglądając ulubione kreskówki, postarali się zdobyć wiedzę o ich historii powstania, produkcji, tłumaczenia itd.

„Królewna Śnieżka i siedmiu krasnoludków”

Wierzę, że każdy z Was ma ulubioną kreskówkę. Dzisiaj chcę wam przybliżyć historię pierwszego amerykańskiego pełnometrażowego filmu animowanego (kreskówki) – „Królewna Śnieżka i siedmiu krasnoludków”. Film był wyprodukowany w 1937 roku przez wytwórnię Walta Disneya i oparty na baśni braci Grimm. Był on przetłumaczony na wiele języków i jest bardzo popularny wśród młodzieży w wielu krajach. W tym numerze dowiedziecie się, jak powstała polska wersja tekstu i jak cała ta historia wiąże się ze Lwowem.

Czy wiesz, że...

Prace nad produkcją filmu rozpoczęto wiosną 1934. Nad filmem pracowało ponad 750 artystów, którzy wykonali w sumie około miliona rysunków, z czego w filmie wykorzystano ponad 250 tys. z nich. W czasie prac nad filmem chemicy na podstawie specjalnej formuły przygotowali podstawowe kolory, które mieszały z 1500 innych kolorów i odcieni. W filmie po raz pierwszy została doceniona kamera z szerokim obiektywem. Dzięki temu animowane sceny nabrały cech trójwymiarowości, a postacie drugoplanowe również mogły być filmowane wieloplanowo.

Premiera „Królewny Śnieżki i siedmiu krasnoludków” odbyła się 21 grudnia 1937.

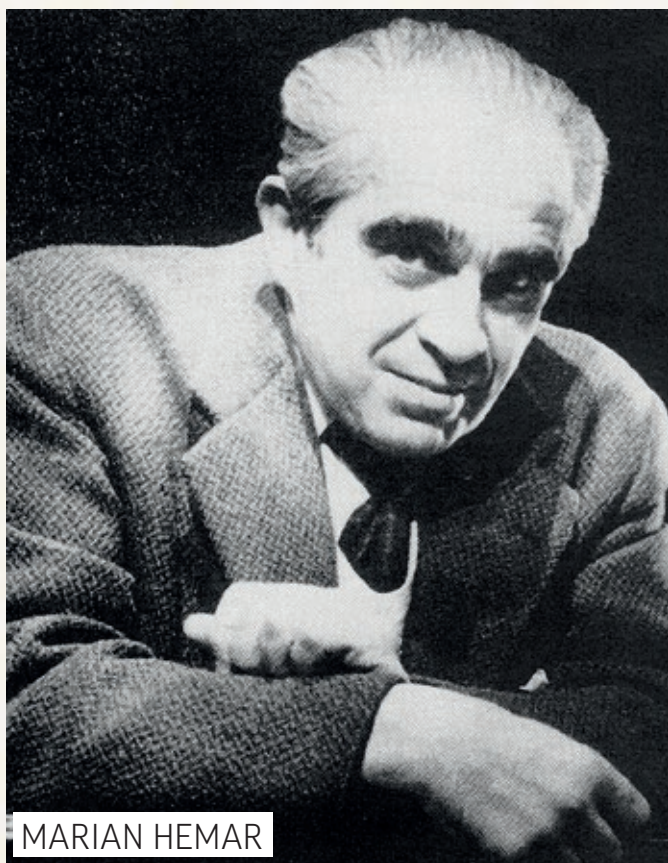
Pierwszy pokaz filmu w polskiej wersji językowej miał miejsce 5 października 1938 w warszawskim kinie Palladium.

Za reżyserię polskiej wersji językowej filmu odpowiadał Ryszard Ordyński, który przy tłumaczeniu dialogów i tekstów piosenek współpracował z Marianem Hemarem. Nagrania zrealizowano w Warszawie, wzięli w nich udział m.in. Maria Modzelewska, Leokadia Pancewiczowa, Seweryna Broniszówna, Janusz Strachocki i Stefan Jaracz. Konsultacji polskim twórcom udzielił Stuart Buchanan, współpracownik Walta Disneya.

Na podstawie materiałów Wikipedii

Powiecie – super! Film znany i lubiany! I to prawda, ale dla nas bardzo ważne jest nazwisko autora tekstu polskiego – Marian Hemar. Dalsze informacje o tym ważnym dla nas twórcy przygotował dla Was **Sławomir Gowin** – pisarz, poeta, dziennikarz, kierownik kabaretu „Czwarta rano”, autor i producent filmów dokumentalnych, autor tekstów teatralnych i estradowych.

Marian Hemar

MARIAN HEMAR

Przed 120 laty we Lwowie urodził się pan Marian Hemar. To bardzo dawno, ale ponieważ był poetą zakochanym w swoim mieście, to nadal można go w nim spotkać. Tak jest z poetami – słowa ich wierszy na zawsze zostają w miejscach, które kochali.

Pan Hemar w dodatku pisał piosenki, a muzyka zanosi słowa prosto do serca. Dlatego wasi pradziadkowie, dziadkowie i rodzice znają wiele jego wierszy i piosenek. Poezja i muzyka to dobre czary, które pozwalają wędrować tam, gdzie prowadzi nas serce. „Moje serce zostało we Lwowie” – tak pisał pan Hemar w jednej ze swoich piosenek. Nie mógł przyjechać do miasta, w którym się urodził – sprawiła to wielka wojna i polityka. Sercem mógł jednak wracać tu w swojej twórczości. Dlatego jest z nami już tyle, tyle lat, a dzięki jego piosenkom Lwów wydaje nam się bliższy, ważniejszy i piękniejszy.

Wicie już, skąd się biorą piosenki o Lwowie? Możecie o tym zaśpiewać panu Hemarowi na urodziny.

Pan Marian Hemar bardzo dawno temu, w czasie kiedy wasi pra- pra- pradziadkowie byli dziećmi, zrobił dla nich coś niezwykłego.

Napisał piękne piosenki, które śpiewała Królowna Śnieżka i siedmiu krasnoludków. Zapytacie, co w tym nadzwyczajnego? Wtedy, w 1938 roku (widzicie jak to dawno?) nie było telewizorów, komputerów, tabletów, smartfonów. Filmy można było obejrzeć tylko w kinie, a „Królowna Śnieżka i siedmiu krasnoludków” to była pierwsza na świecie filmowa bajka dla dzieci. W dodatku jej narysowani bohaterowie byli kolorowi, poruszali się na ekranie, mówili, a nawet śpiewali! Wtedy to było naprawdę niezwykle! „Śnieżkę” obejrzały w kinach miliony dzieciaków na wszystkich kontynentach, a piosenki śpiewano w niezliczonych językach. Słowa dla polskich dzieci napisał właśnie Marian Hemar, ten wspomniały poeta ze Lwowa. Choć minęło tyle lat, wciąż można je śpiewać z radością i uśmiechem, prawda?

MARIAN HEMAR

PAN HEMAR

słowa S. Gowin
muz. M. Wróblewski

Czy ktoś na to pytanie odpowie –
Skąd się biorą piosenki o Lwowie?
Ja wam powiem! Niech nikt się nie śmieje!
Wymyślają je nam czarodzieje!

Tak serdecznie swe miasto kochali,
Że je z marzeń i snów zaklinali
A na świecie się nikt na tych czarach
Nie znał lepiej od pana Hemara!

Ref.

*Czary mary hokusek pokusek,
Już wesoly pojawia duszek,
Co w pamięci ma każdą uliczkę,
Miasto nuci mu swoją muzyczkę,
A on czule rymuje z nią słowa
I piosenka o Lwowie gotowa!*

Choć los czasem powrócić nie daje,
Serce zawsze we Lwowie zostaje.
O tym mówił w piosenkach pan Hemar
Że od Lwowa piękniejszych miast nie ma.

W jego słowach jest prawda zaklęta,
Która każe nam o tym pamiętać,
Że we Lwowie czasami my sami
Też możemy być czarodziejami!

PAN HEMAR

Słowa: Sławomir Gowin
Muzyka: Maciej Wróblewski

Voice

1. Czy ktoś
2. Choć los

na to py-ta-nie od-po-wie - Skąd się bio-rą pio-sen-ki o Lwo-wie? Ja wam
cza-sem po-wó-cie nie da - je Ser-ce zaw-sze we Lwo-wie zos-ta - je O tym

po-wiem! Niech nikt się nie śmie-je! Wy-my - śla - ją je nam cza - ro -
mó - wil w pio-sen-kach pan He-mar że od Lwo-wa pięk-niejszych miast

dzie-jel Tak ser-decz-nie swe mi-as-to ko-cha-li że je
nie ma. W je-go sło-wach jest praw-da zak-lę-ta Któ-ra

z ma-rzeń i snów za-kli-na-li A na świe-cie się nikt na tych cza-rach Nie znał
ka - że nam o tym pa-mię-tać że we Lwo-wie cza-sa-mi my sa-mi Też mo-

le-piej od pa-na He-ma-m! Cza-ry ma-ry ho-ku-sek po-
że-my być cza-ro-dzie - ją-mi!

REFREN

nu-sek... Już we-so-ly po-ja-wia się du - szek Co wpa-mię-ci ma każ-dą u-
licz - kę... Mia-sto nu - ci ma swo - ją mu-zy - czkę A on

czu - le... ry-mu - je... z nią sło - wa... I pio-sen - ka... o Lwo - wie

go - to - wa!...

CHÓREK LICEUM NR 10 IM. ŚW. MARII MAGDALENY WE LWOWIE
TOWARZYSZĄCY KABARETOWI „CZWARTE RANO”, 11.09.2021

PIOSENKA CZYŚCIOSZKÓW

Stań nad korytkiem i wszystko zważ,
Zawiń rękawy, gdy ręce gołe masz,
Nabierz w nie trochę wody i wcieraj ją
w twarz
I rób bul, bul, bul!

Weź mydło do rąk i w wodzie je płucz
I pianę bielutką rozrabiaj i tłucz.
Jak myć się porządnie, od razu się ucz

I rób bul, bul, bul
I szoruj i drap, i parszaj i sap,
I chrząkaj i chrap, i pluskaj i chlap,
I międluj i męcz,
Ugniataj i trzyj,
I wyżymaj i pierz,
I myj się, myj!
Niech wszystko się błyszczy,
Świeci i lśni!

PRZY PRACY

Przy pracy gwizdź jak kos
Im więcej zrobić masz, tym raźniej
Gwizdź na cały głos.

Piosenki swoje nuć
Im więcej pracy czeka nas,
tym milej zbiegnie czas.

Weź miotłę w rączki dwie
I pomyśl tylko, że
To narzeczona twa,
A ty z nią tańczysz właśnie hopsasa.
Im więcej pracy czeka nas,
Tym milej zbiegnie czas.
Więc gwizdź na cały głos
Jak kos!

KTO NAUCZYŁ SIĘ ŚMIAĆ

Kto nauczył się śmiać,
Już mu milej do pracy się brać.
Nie straszny mu znój
Ani ludzki gniew.

Kiedy brzmi jego śpiew,
Małe ptaszki wtórują mu z drzew
– By nieść uśmiech swój
W roześmiany śpiew.

Świat jest ptasim echem,
Piosenką, uśmiechem.
Miłosny dźwięczy chór
I zza chmur wychodzi słońce.

Ile blasków i lśnień
I radości by mógł światu dać
I szczęścia co dzień
Kto nauczył się śmiać.

Zanim królewna Śnieżka podbiła dziecięce serca, na filmowym ekranie zagościły „Trzy małe świnki”.

To był krótki film o przygodach niesfornych prosiaczków, na które czyhał groźny wilk. Była to przeniesiona na ekran stara angielska baśń, która na całe szczęście skończyła się dobrze dla jej bohaterów.

Pan Marian Hemar napisał ją po polsku. Ukazała się jako kolorowa książeczka, która dzisiaj jest bardzo rzadka. Ponieważ zamieszczono w niej także czarno-białe obrazki, możecie i wy poruszyć wyobraźnię. Sięgniecie po kredki?

Kolorowanka na s. 10

Wiersze Mariana Hemara o zwierzętach

Lew

Wpada w gniew,
Gdy w pustyni kogo spotka.
Ryk wydaje niby grzmot.
Uczeni mówią, że to kot.
Dziękuję panom
za takiego kotka!

Krokodyl

Krokodylu, krokodylu –
Jest was tylu w mule, w Nilu,
Powiedz, proszę, ale czule,
Czy ci mile w Nilu, w mule?
A krokodyl – haps.
I zębami zazgrzytał.
I już nie ma tego pana, co się tak
właśnie zapytał.

Jaguar w klatce

Jaguar chodzi tam i z powrotem,
Jaguar chodzi tam i z powrotem,
Jaguar chodzi tam i z powrotem,
Wczoraj, dzisiaj, jutro, pojutrze –
Ma czarne kółka na złotym futrze,
Tam i z powrotem, cichy i prędky,
W głowie się kręci, migają centki,
Słońce przez liście, cienie od słońca,
Tam i z powrotem, w kółko, bez końca,
W kółko kółeczka czarne na złotym,
Jaguar chodzi tam i z powrotem,
Jaguar chodzi tam i z powrotem,
Jaguar chodzi tam i powrotem.
I trzeba zacząć jeszcze raz od początku.

Jeż

Dziwny
zwierz –
Wiesz?
Jeż!
Wiem.
Ma szpilki.
Mógłby
zbierać motylki.
Zbieraj też,
Chcesz?
Nie.
Życie motylka jest krótkie,
Niech lata ponad ogródkiem.

Do nowych spotkań!

MARIAN HEMAR

Kochani! Ten numer miesięcznika „Kto ty jesteś? Polak mały” jest inny: poświęcony konkretnemu twórcy. Przypomnę, że opowiada o twórczości poety ze Lwowa, Mariana Hemara. Urodził się 120 lat temu we Lwowie, zmarł w 1972 roku w Dorking i został pochowany na cmentarzu w Coldharbour (Anglia).

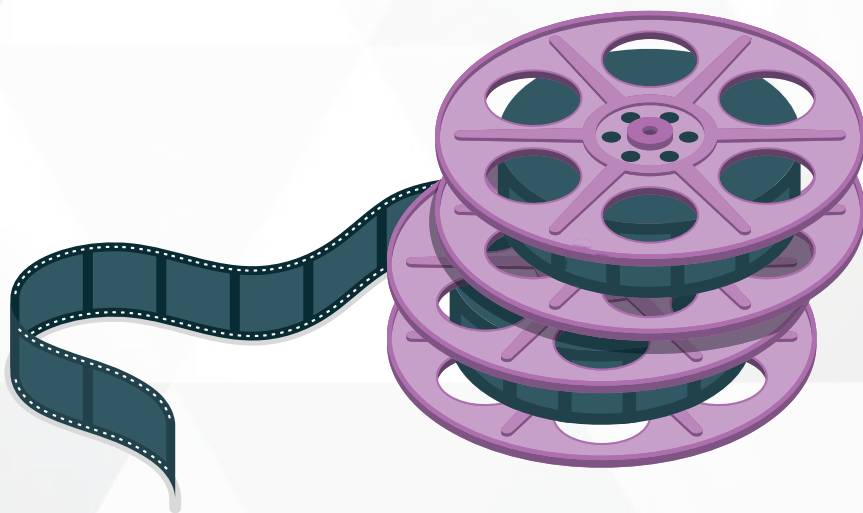
Wierzę, że dzisiejsze wydanie zainteresowało Was i z czasem zapoznacie się z innymi jego wierszami pełnymi miłości i tęsknoty za rodzinnym miastem Lwowem.

Mam również nadzieję, że ten numer pokazał Wam, jak ważne jest zgłębianie wiedzy o twórcach filmów i kreskówek. Oglądając kreskówki, zwracajcie uwagę

na napisy nie tylko na początku filmu (tytuł), ale również na jego końcu – poznawajcie nazwiska reżyserów, grafików, wykonawców, kompozytorów, nazwy wytwórni. Szukajcie wśród tej licznej ekipy twórców i wykonawców Polaków i lwowiaków. Bo było i jest ich naprawdę sporo!

Do nowych spotkań!

Babcia Kazia

„Wilk zawył z bólu i odskoczył od drzwi”

Przygody Koziółka Matołka (cd. z poprzednich numerów)

„O, koziółku! – wszyscy krzyczą.
Wszystko zrobić sam potrafisz!”
Bo on sam zbudował teatr
I sam namalował afisz.

Rolę Jasia słoń odgrywał,
Gruby, jakby gdańska szafa,
A Małgosię, małe dziewczę,
Udawała miss żyrafa.

Gdy Jaś mały wszedł na scenę,
Teatr runął, oczywiście,
A Małgosia, straszny dryblas,
Z drzew spokojnie zrywa liście.

Lecz koziółek nie ustąpi,
Mądry mając łeb na karku!
I po kilku dniach ogłasza
Wielką radość w lunaparku!

Najpierw zrobił karuzelę:
Dwa ją obracały słonie,
A pasiaste, tłuste zebry
Cwałowały jako konie.

W ziemię wsadził słup wysoki,
A na samym jego szczycie
Piękne pozawieszał rzeczy,
Przeznaczone na zdobycie.

**Kornel Makuszyński,
Marian Walentynowicz**

Pismo jest redagowane przez zespół „Kuriera Galicyjskiego”.
Adres do korespondencji: Kurier Galicyjski – Kto ty jesteś?
Lwów 79013, skrytka pocztowa nr 1565, Львів 79013, абонентська скринька (а/с) № 1565. Telefon redakcji: +38 0980712564
Wydawca Stowarzyszenie „Kurier Galicyjski”. Видавець ГО „Кур’єр Галицький”.
Свідоцтво про державну реєстрацію Серія КВ № 24707-14647 Р
видане Державною Реєстраційною Службою України 17.02.2021 р.
Świadectwo rejestracji: seria KW nr 24707-14647 R wydane przez Państwową Rejestracyjną Służbę Ukrainy 17.02.2021.
Tytuł jest dostępny na licencji Creative Commons. Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowa. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz [nazwa autorów oraz nazwa instytucji]. Utwór powstał w ramach zlecenia przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów zadań w zakresie wsparcia Polonii i Polaków za granicą 2021 roku.

Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji i o posiadaczach praw – Stowarzyszenie „Kurier Galicyjski”.

Projekt wspierany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2021

Projekt „Profesjonalne media na Ukrainie 2021-2022”
realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

**Kod prenumeraty
УКРПОШТА
68416
46299**